

ATMINTINĖ NVO DĖL PRASTOVŲ ĮFORMINIMO

(valstybės parama darbo vietų išsaugojimui ekstremalios situacijos laikotarpiu)

Teisinis pagrindas:

Lietuvos Respublikos **darbo kodekso 47 straipsnio** pakeitimu nustatoma galimybė **darbdaviui skelbti prastovą**, kai Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskelbia ekstremaliąją situaciją ar karantiną ir darbdavys dėl to negali suteikti darbuotojui darbo sutartyje suldyto darbo.

Darbdaviui, kuris ekstremalios situacijos ir karantino laikotarpiu, paskelbė prastovą ar dalinę prastovą ir neatleido darbuotojų (Lietuvos Respublikos darbo kodekso 57 ir (ar) 59 straipsniuose nurodytais pagrindais) ir nesuteikė jiems nemokamų atostogų (Lietuvos Respublikos darbo kodekso 137 straipsnio 2 dalyje nurodytu pagrindu), patirtų darbo užmokesčio už prastovą išlaidų dalis kompensuojama Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatyta dydžiu ir nustatyta tvarka. Šios išlaidos darbdaviams bus kompensuojamos skiriant subsidiją.

Trumpa veiksmų eiga:

1. Darbdaviui, susidūrus su laikiniais finansiniais sunkumais ir negalint vykdyti įprastinės veiklos (*siūloma visų pirma ieškoti galimybės dirbti nuotoliniu būdu*¹), dėl karantino režimo skelbia prastovą (pagal Darbo kodekso 47 str.). Prastova ar dalinė **prastova turėtų būti skelbiama priimant vidaus teisės aktą** (ar individualius teisės aktus, žr. prastovos paskelbimo tvarka).
2. Prastovos laikotarpiu darbdavys darbuotojui moka **ne mažesnę kaip minimaliosios mėnesinės algos darbo užmokestį**, kai jo darbo sutartyje suldyta visa darbo laiko norma.
3. Kreiptis **dėl subsidijos į Užimtumo tarnybą bus galima nuo 2020 m. balandžio 5 d.** Subsidijos dydis priklausys nuo vykdomos veiklos.
4. **Jokių atsakingų institucijų apie paskelbtą prastovą informuoti nereikia.**

Prastovos paskelbimo tvarka:

Prastova turi būti įforminta darbdavio sprendimu (įsakymu), kuriame nurodomas darbuotojas ar darbuotojų grupė, kuriems skelbiama prastova, prastovos trukmė (jeigu įmanoma tiksliai nurodyti, jeigu ne – iki atskiro įsakymo paskelbimo), jos paskelbimo priežastis ir apmokėjimo tvarka. Darbuotojai supažindinami pasirašytinai (galima el. būdu). Prastova gali būti skelbiama nuo karantino pradžios. Įsakymo šablonus ir pavyzdžius galite rasti čia: https://www.paciolis.lt/lt/papildomas/Svarbu_buhalteriu_karantino_met/fb3

Prastovos nutraukimas:

Teisės aktais nėra apribotas prastovos terminas. Kai atnaujinamas darbas, darbuotojas yra atšaukiamas iš prastovos ir pradeda vykdyti savo darbines funkcijas.

Pareiškėjai: Labdaros ir paramos fondai, viešosios įstaigos.

Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus subsidija nebus skiriama valstybės ir savivaldybės institucijoms, įstaigoms, profesinėms sąjungoms, religinėms bendruomenėms ar bendrijoms, asociacijoms².

Valstybės subsidijų dydžiai:

- 60 proc. nuo darbuotojui priskaičiuoto darbo užmokesčio, bet ne daugiau nei 607 eurai bruto (437 eurai „į rankas“).
- 90 proc. nuo darbuotojui priskaičiuoto darbo užmokesčio, bet ne daugiau nei 607 eurai bruto (437 eurai „į rankas“).

¹ Plačiau apie darbo įforminimą nuotoliniu būdu: https://www.paciolis.lt/lt/papildomas/Svarbu_buhalteriu_karantino_met/fb4

² Šiuo metu pateiktos LR Užimtumo įstatymo pataisos, kurios leis ir asociacijoms tapti pareiškėjais (pataisos bus svarstomos LRS kovo pabaigoje). Prastovų apmokėjimo tvarka galios nuo karantino paskelbimo datos, t.y. atbuline data.

Didesnė subsidija bus mokama įmonėms iš sektorių, kur yra nustatyti Vyriausybės apribojimai ekstremalios situacijos arba karantino metu. Nutarimą projektą su sektorių sąrašu Vyriausybė patvirtins artimiausiu metu.

Subsidija bus mokama iki pasibaigs ekstremali padėtis arba karantinas, o darbdavys įsipareigoja išlaikyti asmeniui darbo vietą dar 3 mėnesius nuo subsidijos mokėjimo pabaigos.

Taip pat darbdavys gali paskelbti darbuotojui dalinę prastovą, kai tam tikram laikotarpiui sumažinamas darbo dienų per savaitę skaičius (ne mažiau kaip dviem darbo dienomis) ar darbo valandų per dieną skaičius (ne mažiau kaip trimis darbo valandomis). Tokiu atveju už darbo laiką mokamas darbo užmokestis, o už prastovos laiką bus mokama proporcingai pagal aukščiau nustatytą tvarką.

Iš darbuotojo negali būti reikalaujama, kad jis atvyktų į darbovietę prastovos metu.

*NB. Parengta pagal 2020 03 25 galiojančius teisės aktus.

Nacionalinės NVO koalicijos informacija